

DET KONGELIGE LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref	Vår ref	Dato
	16/1366	29. juni 2017

Orientering til kommuner, fylkesmenn, Landbruksdirektoratet mv.

1. Hva saken gjelder

Det ble 21. juni 2017 gjort en rekke endringer i eiendomslovgivningen i landbruket. Endringene er et resultat av Stortingets behandling av Prop. 92 L (2016-2017) som ble fremmet for Stortinget i vårsesjonen. Det ble dessuten 16. juni 2017 gjort en endring i jordlovens virkeområde. Endringen er et resultat av Stortingets behandling av Prop. 97 L (2016-2017) som også ble fremmet for Stortinget i vårsesjonen. Lovtekstene og bestemmelse om ikrafttredelse er vedlagt som hyperlenker i dette brevet.

Departementet ønsker med dette å gi de offentlige organer som har ansvar for praktiseringen av de lovene som er endret en kort orientering om endringene, og om når de trer i kraft. Veiledning for praktiseringen av nye regler vil bli innarbeidet i eksisterende rundskriv på et senere tidspunkt.

2. Innholdet i endringene

Endringene omfatter heving av arealgrensene for konsesjonsplikt, boplikt og odlingsjord, se punkt 2.1, endringer i reglene for priskontroll ved erverv av skog mv., se punkt 2.2, endringer i konsesjonsplikten ved erverv av ubebygde tomter, se punkt 2.3, endringer i driveplikten, se punkt 2.4 og hjemmel for mer effektiv behandling ved krav om tilbakebetaling av uberettiget utbetalt tilskudd, se punkt 2.5. Det er ut over dette vedtatt en endring i jordloven § 2, se punkt 2.6.

Det er fastsatt at endringene i lov 21. juni 2017 trer i kraft til forskjellig tid, se FOR-2017-06-21-829. Endringer som trer i kraft 1. juli er endringer i jordloven § 18 (tilskudd) og konsesjonsloven §§ 9 og 9 a første ledd (priskontroll) samt overgangsbestemmelsen i

Postadresse	Kontoradresse	Telefon*	Avdeling	Saksbehandler
Postboks 8007 Dep	Teatergata 9	22 24 90 90	Avdeling for skog- og	Ingrid Aasen
0030 Oslo		Org no.	ressurspolitikk	22 24 92 74
postmottak@lmd.dep.no	www.lmd.dep.no	972 417 874		

lovvedtaket romertall V punkt 2 som gjelder konsesjonsloven §§ 9 og 9 a. De øvrige endringene trer i kraft 1. september. Endringen i jordloven § 2 trer i kraft 1. januar 2018. Ikrafttredelsestidspunktene er for ordens skyld omtalt i tilknytning til de enkelte endringene.

2.1. Konsesjonsplikt ved erverv av bebygd eiendom, boplikt og odlingsjord

Det går fram av gjeldende konsesjonslov § 4 første ledd nr. 4 at bebygd eiendom kan erverves uten konsesjon dersom eiendommens totalareal ikke overstiger 100 dekar, og hvor ikke mer enn 25 dekar av arealet er fulldyrka og overflatedyrka jord. I gjeldende lov § 5 annet ledd framgår det at konsesjonsfriheten for nær slekt og odelsberettigede er betinget av at erververen bosetter seg på eiendommen innen ett år og selv bor på den i minst fem år. Forutsetningen for slik boplikt er at eiendommen som erverves har bebyggelse som er eller har vært brukt som helårsbolig, og eiendommen består av mer enn 25 dekar fulldyrka og overflatedyrka jord, eller mer enn 500 dekar produktiv skog. Etter odelsloven § 2 blir en eiendom regnet som odlingsjord når den fulldyrka eller overflatedyrka jorda på eiendommen er over 25 dekar, eller det produktive skogarealet på eiendommen er over 500 dekar.

Arealgrensene for fulldyrka og overflatedyrka jord i konsesjonsloven § 4 første ledd nr. 4 og § 5 annet ledd samt arealgrensen i odelsloven § 2 er som følge av lovvedtaket hevet fra 25 til 35 dekar. Disse endringene gjelder fra 1. september 2017, se FOR-2017-06-21-829. Ut over hevingen av arealgrensen er bestemmelsen som før.

Det følger av overgangsbestemmelsene, se lovvedtaket romertall V nr. 2 at endringene i konsesjonsloven § 4 første ledd nr. 4 skal gjelde i konsesjonssaker som ikke er endelig avgjort på det tidspunktet endringene trer i kraft. Vedtaket er endelig dersom klage ikke er mottatt innen klagefristens utløp, eller når klageadgangen etter forvaltningsloven § 28 er brukt, og forvaltningen har truffet en avgjørelse i saken.

Det følger av overgangsbestemmelsene, lovvedtaket romertall V nr. 3 at den nye arealgrensen for regelen om lovbestemt boplikt i konsesjonsloven § 5 annet ledd også skal gjelde boplikt som har oppstått etter tidligere regler selv om eiendommen ble ervervet før ny lov trådte i kraft.

Det er videre fastsatt i overgangsbestemmelsene, lovvedtaket romertall V nr. 4, at endringene i arealgrensen også skal gjelde hvis det er fastsatt vilkår om boplikt etter konsesjonsloven § 11 og erververen har søkt og fått konsesjon med slikt vilkår fordi han ikke skulle oppfylle den lovbestemte boplikten etter § 5 annet ledd.

Heving av arealgrensen for odlingsjord etter odelsloven § 2 får ikke virkning for tilfeller der det etter tidligere regler har oppstått anledning til å bruke odels- eller åsetesrett før ikrafttredelsen, se lovvedtaket romertall V nr. 5.

2.2. Priskontroll ved erverv av skog mv.

Etter gjeldende konsesjonslov § 9 første ledd nr. 1 skal det foretas priskontroll i forbindelse med konsesjonsbehandlingen dersom den ervervede eiendommen skal nyttes til landbruksformål. Uttrykket landbruksformål omfatter jord-, skog- og hagebruk, reindrift og tilleggsnæringer, herunder turisme, salg av gårdsprodukter, utleievirksomhet i forbindelse med jakt m.m. Ved erverv av *bebygde eiendom* oppstår det priskontroll hvis det er mer enn 25 dekar fulldyrka og overflatedyrka jord på eiendommen, eller hvis den har mer enn 500 dekar produktiv skog. Ved erverv av *ubebygde eiendom* som skal nyttes til landbruksformål skal det foretas priskontroll uavhengig av eiendommens størrelse. Etter gjeldende regler skal det ikke foretas priskontroll ved erverv av bebygde eller ubebygde eiendommer som verken består av jordbruksareal eller produktiv skog, for eksempel fjellstrekninger med jaktretter og fiskeretter. Det er heller ikke priskontroll ved erverv av *bebygde eiendom* som består av jordbruksareal som verken er fulldyrka eller overflatedyrka, for eksempel rene beiteområder som ikke kan høstes maskinelt (innmarksbeite).

Bestemmelsen om priskontroll er som en følge av Stortingets behandling flyttet ut av konsesjonsloven § 9, og den har fått en egen paragraf i loven; § 9 a. Lovteksten i § 9 er justert i tråd med dette.

Ny § 9 a første ledd første punktum gjelder avgjørelse av en søknad om konsesjon på erverv av *bebygde eiendom*. Bestemmelsen gjelder som før ved erverv av eiendom som skal nyttes til landbruksformål. I slike tilfeller er imidlertid arealgrensen hevet fra 25 dekar fulldyrka og overflatedyrka jord til 35 dekar. I tillegg er arealgrensen for skog fjernet. For eiendommer over de nye arealgrensene, skal det som tidligere gjennomføres priskontroll i tilknytning til konsesjonsbehandlingen. Endringene innebærer imidlertid at en bebygde eiendom med skog eller uproduktive arealer er unntatt fra priskontroll uavhengig størrelsen på skogen eller arealet hvis det ikke er over 35 dekar fulldyrka og overflatedyrka jord på eiendommen. Eiendommer med jordbruksareal hvor det produktive arealet ikke er fulldyrka eller overflatedyrka jord, faller også utenom priskontrollen, for eksempel ved erverv av innmarksbeite. Det behøver ikke stå et bolighus på eiendommen, det er nok at den er bebygde.

Det er fastsatt i § 9 a første ledd første punktum at det ved avgjørelsen av konsesjonssøknaden skal legges særlig vekt på om den avtalte prisen tilgodeser en samfunnsmessig forsvarlig prisutvikling. Dette fører videre regelen i gjeldende rett som er nedfelt i rundskriv M-2/2002. Momentet supplerer momentene som er nevnt i § 9, og kan begrunne avslag på konsesjon. Det skal imidlertid foretas en helhetsvurdering av alle momentene samlet. Selv om kommunen mener at prisen er for høy, kan kommunen følgelig etter en samlet vurdering gi konsesjon.

Ny § 9 a første ledd annet punktum gjelder avgjørelse av en søknad om konsesjon på erverv av *ubebygde eiendommer*. Bestemmelsen fastsetter at priskontroll gjelder ved erverv av en ubebygde eiendom som skal brukes til landbruksformål. I bestemmelsen er det gjort unntak fra regelen om priskontroll for rene skogeiendommer. Som ren skogeiendom regnes

eiendommer uten jordbruksareal. Uttrykket "til landbruksformål" innebærer at det heller ikke vil være priskontroll hvis eiendommen er totalt uten produktive arealer, for eksempel en fjellstrekning med jaktretter, fiskeretter og beitemuligheter.

Endringene gjelder fra 1. juli 2017, se FOR-2017-06-21-829.

2.3. Konesjonsplikt ved erverv av ubebygde tomter

Det er fastsatt unntak fra konesjonsplikten i gjeldende konesjonslov § 4 første ledd nr. 1 og 2. Unntaket i nr. 1 innebærer at det ikke er nødvendig å søke konesjon ved erverv av ubebygd enkelttomt for bolig eller fritidshus, dersom tomten ikke er større enn 2 dekar og er godkjent fradelte etter plan- og bygningsloven og jordloven. Unntaket i nr. 2 innebærer at det heller ikke er nødvendig å søke konesjon ved erverv av ubebygd enkelttomt til bolig eller fritidshus som ligger i et område som i reguleringsplan er regulert til annet enn landbruks-, natur- og friluftsfremål samt reindrift, eller som i kommuneplanens arealdel er lagt ut til bebyggelse og anlegg. Konesjonsfriheten etter § 4 første ledd nr. 1 og 2 er betinget av at tomten blir bebygd innen 5 år, se konesjonsloven § 4 annet ledd.

Unntaket i § 4 første ledd nr. 1 er i lovendringen utvidet til også å gjelde naust. Med naust menes en enkel bygning i strandsonen som brukes til oppbevaring av redskaper, utstyr, båter og annet. Bygningen skal ikke brukes til bolig eller fritidshus. Bestemmelsen er også endret slik at fradelte tomter som ikke krever delingstillatelse etter jordloven også omfattes av unntaket. Se unntakene fra delingsbehandling i jordloven § 12 sjuende og niende ledd.

Betingelsen i § 4 annet ledd om at den ubebygde tomten skulle bebygges innen 5 år er opphevet.

Det følger av overgangsbestemmelsene, se lovvedtaket romertall V nr. 2 at endringene i konesjonsloven § 4 første ledd nr. 1 skal gjelde i konesjonssaker som ikke er endelig avgjort på det tidspunktet endringene trer i kraft. Vedtaket er endelig dersom klage ikke er mottatt innen klagefristens utløp, eller når klageadgangen etter forvaltningsloven § 28 er brukt, og forvaltningen har truffet en avgjørelse i saken. Det er ikke fastsatt egne overgangsbestemmelser knyttet til endringen i § 4 annet ledd. Dersom det konesjonsfrie ervervet skjedde forut for ikrafttredelsen og tomten ikke blir bebygd innen femårsfristen, må saken følges konesjonsbehandles.

Endringene gjelder fra 1. september 2017, se FOR-2017-06-21-829.

2.4. Driveplikt

Reglene om driveplikt er fastsatt i jordloven § 8. Driveplikten gjelder jordbruksareal, og gjelder for hele eiertiden. Den kan oppfylles ved at eieren driver jordbruksarealet selv, eller ved at han leier det bort som tilleggsjord til annen landbrukseiendom. Hvis eieren ikke oppfylder driveplikten sin kan landbruksmyndighetene inngå avtale om bortleie av hele eller deler av jorda på vegne av eieren. Forpaktingsloven § 1 tredje ledd inneholder en regel om at eier og leier skal gi melding til kommunen om avtaler om jordleie.

Det er gjort flere endringer i disse reglene. I bestemmelsen går det etter lovendringen uttrykkelig fram at driveplikten gjelder for hele eiertiden. For så vidt gjelder driveplikt oppfylt ved bortleie er det ikke lenger et vilkår at arealet må leies bort som tilleggsjord. Plikten etter forpaktingsloven til å gi melding om jordleieforhold er opphevet, men erstattet med en plikt etter jordloven § 8 annet ledd for eieren til å sende kopi av leieavtalen til kommunen. Landbruksmyndighetenes kompetanse til å inngå avtale om bortleie av hele eller deler av jorda er opphevet.

Endringene gjelder fra 1. september 2017, se FOR-2017-06-21-829.

2.5. Krav om tilbakebetaling av uberettiget utbetalt tilskudd

Når det oppdages at et tilskudd er utbetalt i strid med vilkårene, kan tilskuddet helt eller delvis kreves tilbakebetalt, og det kan avkortes. For foretak som fortsatt søker tilskudd, kan kravet om tilbakebetaling motregnes i senere tilskuddsbetalinger. Motregning er ikke alltid aktuelt, for eksempel hvor virksomheten har opphørt, eller hvor mottaker ikke lenger søker tilskudd av andre grunner, eller hvor beløpets størrelse gjør det lite aktuelt å benytte motregning for å kreve pengene tilbake. Dersom kravet ikke blir gjort opp må landbruksmyndighetene etter gjeldende regler få dom for kravet om tilbakebetaling selv om det er fattet et endelig forvaltningsvedtak om å kreve tilskuddet tilbake.

Jordloven § 18 nytt annet ledd gir etter lovendringen hjemmel for at forvaltningsvedtaket om å kreve tilbakebetaling er tvangsgrunnlag for utlegget. Det er dermed ikke lenger nødvendig å få dom for kravet.

Endringen gjelder fra 1. juli 2017, se FOR-2017-06-21-829.

2.6. Jordlovens virkeområde

Etter jordloven § 2 tredje ledd første punktum gjelder ikke forbudet mot omdisponering etter jordloven § 9 hvis vassdragsmyndighetene har gitt tillatelse til å gjennomføre vassdragstiltak etter vannressursloven § 8. Etter annet punktum gjelder ikke delingsbestemmelsen i jordloven § 12 når energi- eller vassdragsmyndighetene har gitt endelig samtykke til tiltaket og tiltaket er et anlegg for overføring eller omforming av elektrisk energi som nevnt i energiloven § 3-1 tredje ledd eller for anlegg for produksjon av energi etter energiloven, vannressursloven eller vassdragsreguleringsloven.

Bestemmelsen er endret slik at heller ikke forbudet mot omdisponering i jordloven § 9 gjelder ved tiltak som er omfattet av annet punktum. Hensynet til landbruk og jordvern skal i slike saker gå fram av konsekvensutredninger og søknader om tillatelse etter energi- og vassdragslovgivningen slik at disse hensynene vil bli ivaretatt under konsesjonsbehandlingen. Endringen avklarer forholdet mellom vassdragslovgivningen og jordloven og forenkler saksbehandlingen samtidig som hensynet til jordvern ivaretas. Endringen fjerner også tvil om rekkevidden av dagens bestemmelse for vassdrag- og energianlegg.

Anlegg som er under konsesjonsgrensen fastsatt i medhold av unntaksregelen i energiloven § 3-1 annet ledd er ikke omfattet av unntaket i jordloven. Unntaket omfatter heller ikke anlegg med områdekonsesjon etter energiloven § 3-2. En områdekonsesjon er en generell tillatelse, og det foretas i utgangspunktet ingen særskilt behandling av de respektive nettanleggene. Jordvernensyn vil derfor ikke vurderes på samme måte som for enkeltanlegg som konsesjonsbehandles etter energiloven § 3-1. Etablering av tiltak under områdekonsesjonen vil derfor kunne utløse krav om særskilt behandling etter jordloven §§ 9 og 12.

Med tiltak med konsesjon forstås ikke bare det tiltaket eller den virkningen som utløser konsesjonsplikt, men alt som omfattes av konsesjonen etter de respektive lovene, herunder permanente og midlertidige hjelpeanlegg.

Endringen gjelder fra 1. januar 2018, se Kgl.res. 16. juni 2017 nr. 753.

Med hilsen

Inger Sigrid Grette (e.f.)
avdelingsdirektør

Ingrid Aasen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg:

[Lovedtak 21. juni 2017, endringer i konsesjonsloven mv.](#)

[FOR-2017-06-21-829, ikrafttredelse](#)

[Lovedtak 16. juni 2017, endring i jordloven § 2](#)

Adresseliste

Kommunene

Agdenes kommune	Agdenes Rådhus	7316	LENSVIK
Alstahaug kommune	Rådhuset	8805	SANDNESSJØEN
Alta kommune	Postboks 1403	9506	ALTA
Alvdal kommune		2560	ALVDAL
Andøy kommune	Rådhuset	8480	ANDENES
Aremark kommune	Rådhuset	1798	AREMARK
Arendal kommune	Postboks 10	4801	ARENDAL
Asker kommune	Knud Askersvei 24	1372	ASKER
Askim kommune	Postboks C	1801	ASKIM
Askvoll kommune	Rådhuset	6980	ASKVOLL
Askøy kommune	Postboks 323	5323	KLEPPESTØ
Audnedal kommune		4525	KONSMO
Aukra kommune	Falkhytten	6480	AUKRA
Aure kommune	Postboks 134	6689	AURE
Aurland kommune	Postboks 83	5741	AURLAND
Aurskog-Høland kommune	Rådhusveien 3	1940	BJØRKELANGEN
Austevoll kommune		5392	STOREBØ
Austrheim kommune		5943	AUSTRHEIM
Averøy kommune	Bruhagen	6530	AVERØY
Balestrand kommune		6898	BALESTRAND
Ballangen kommune	Rådhusveien 1	8540	BALLANGEN
Balsfjord kommune	Rådhuset	9050	STORSTEINNES
Bamble kommune	Kirkeveien 12	3970	LANGESUND
Bardu kommune	Altevannsveien 16	9360	BARDU
Beiarn kommune		8110	MOLDJORD
Berg kommune		9385	SKALAND
Bergen kommune	Postboks 7700	5020	BERGEN
Berlevåg kommune	Rådhusgata 2	9980	BERLEVÅG
Bindal kommune	Oldervikveien 5	7980	TERRÅK
Birkenes kommune	Postboks 115	4795	BIRKELAND
Bjerkreim kommune	Postboks 17	4389	VIKESÅ
Bjugn kommune		7160	BJUGN
Bodø kommune		8006	BODØ
Bokn kommune	Boknatun	5561	BOKN
Bremanger kommune	Rådhuset	6723	SVELGEN
Brønnøy kommune		8900	BRØNNØYSUND
Bygland kommune		4745	BYGLAND
Bykle kommune		4754	BYKLE
Bærum kommune	Postboks 406	1302	SANDVIKA

Kommunene			
Bø kommune	Bøgata 67	3833	BØ I TELEMARK
Telemark			
Bø kommune	Straume	8475	STRAUMSJØEN
Vesterålen			
Bømlo kommune		5430	BREMNES
Båtsfjord kommune	Hinderberggata 18	9990	BÅTSFJORD
Dovre kommune	Kongsvegen 4	2662	DOVRE
Drammen kommune	Engene	3008	DRAMMEN
Drangedal kommune	Kommunehuset	3750	DRANGEDAL
Dyrøy kommune		9311	BRØSTADBOTN
Dønna kommune	Solfjellsjøen	8820	DØNNA
Eid kommune	Rådhusveien 11	6770	NORDFJORDEID
Eide kommune		6490	EIDE
Eidfjord kommune	Evjo	5783	EIDFJORD
Eidsberg kommune		1850	MYSEN
Eidskog kommune	Rådhusveien 11	2230	SKOTTERUD
Eidsvoll kommune	Eidsvollbakken 36	2080	EIDSVOLL
Eigersund kommune		4370	EGERSUND
Elverum kommune	Storgata 18	2418	ELVERUM
Enebakk kommune	Prestegårdsveien 4	1912	ENEBAKK
Engerdal kommune	Kommunehuset Enger	2440	ENGERDAL
Etne kommune	Etne Tinghus	5590	ETNE
Etnedal kommune		2890	ETNEDAL
Evenes kommune	Postboks 8539 Bogen i Ofoten	8533	BOGEN I OFOTEN
Evje og Hornnes kommune	Sentrum	4735	EVJE
Farsund kommune	Postboks 100	4552	FARSUND
Fauske kommune	Postboks 93	8201	FAUSKE
Fedje kommune		5947	FEDJE
Fet kommune		1901	FETSUND
Finnøy kommune	Judaberg	4160	FINNØY
Fitjar kommune	Postboks 83	5418	FITJAR
Fjaler kommune	Postboks 54	6961	DALE I SUNNFJORD
Fjell kommune	Postboks 184	5342	STRAUME
Flakstad kommune		8380	RAMBERG
Flatanger kommune		7770	FLATANGER
Flekkefjord kommune	Kirkegata 50	4400	FLEKKEFJORD
Flesberg kommune		3623	LAMPELAND
Flora kommune	Postboks 13	6901	FLORØ
Flå kommune		3539	FLÅ

Kommunene			
Folldal kommune		2580	FOLLDAL
Forsand kommune	Servicetorg	4110	FORSAND
Fosnes kommune		7856	JØA
Fredrikstad kommune	Glemmengata 6	1608	FREDRIKSTAD
Frogn kommune	Rådhusveien 6	1440	DRØBAK
Froland kommune	Postboks 44	4855	FROLAND
Frosta kommune	Postboks 24	7634	FROSTA
Fræna kommune	Kommunehuset Elnesvågen	6440	ELNESVÅGEN
Frøya kommune	Postboks 152	7260	SISTRANDA
Fusa kommune	Postboks 24	5649	EIKELANDSOSEN
Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Fylkesmannen i Buskerud	Grønland 32	3007	DRAMMEN
Fylkesmannen i Finnmark	Statens hus	9815	VADSØ
Fylkesmannen i Hedmark	Postboks 4034	2306	HAMAR
Fylkesmannen i Hordaland	Postboks 7310	5020	BERGEN
Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	BODØ
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Fylkesmannen i Oppland	Postboks 987	2626	LILLEHAMMER
Fylkesmannen i Oslo og Akershus	Postboks 8111 Dep	0032	OSLO
Fylkesmannen i Rogaland	Postboks 59	4001	STAVANGER
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Fylkesmannen i Sør- Trøndelag	Statens Hus	7468	TRONDHEIM
Fylkesmannen i Telemark	Postboks 2603	3702	SKIEN
Fylkesmannen i Troms	Postboks 6105	9291	TROMSØ

Kommunene			
Fylkesmannen i Vestfold	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Fylkesmannen i Østfold	Postboks 325	1502	MOSS
Fyresdal kommune	Sommerfrydveien 6	4842	ARENDAL
Førde kommune	Hafstadvegen 21	6800	FØRDE
Gamvik kommune		9770	MEHAMN
Gaular kommune		6973	SANDE I SUNNFJORD
Gausdal kommune	Segalstad bru	2651	ØSTRE GAUSDAL
Gildeskål kommune		8140	INNDYR
Giske kommune		6050	VALDERØY
Gjemnes kommune		6631	BATNFJORDSØRA
Gjerdrum kommune		2022	GJERDRUM
Gjerstad kommune		4980	GJERSTAD
Gjesdal kommune	Rettetdalen 1	4330	ÅLGÅRD
Gjøvik kommune	Serviceboks Rådhuset	2815	GJØVIK
Gloppen kommune	Firdavegen 6	6823	SANDANE
Gol kommune	Gamlevegen 4	3550	GOL
Gran kommune	Rådhusvegen 29	2770	JAREN
Grane kommune	Industriveien 2	8680	TROFORS
Granvin kommune	Postboks 13	5733	GRANVIN
Gratangen kommune		9470	GRATANGEN
Grimstad kommune	Arendalsveien 23	4878	GRIMSTAD
Grong kommune		7870	GRONG
Grue kommune		2260	KIRKENÆR
Gulen kommune		5966	EIVINDVIK
Hadsel kommune		8450	STOKMARKNES
Halden kommune	Storgata 8	1771	HALDEN
Halsa kommune		6683	VÅGLAND
Hamar kommune	Postboks 4063	2306	HAMAR
Hamarøy kommune	Oppeid	8294	HAMARØY
Hammerfest kommune	Postboks 1224 k	9616	HAMMERFEST
Haram kommune	Storgata 19	6270	BRATTVÅG
Hareid kommune	Hareid rådhus	6060	HAREID
Harstad kommune	Hans Egedes gate 14	9479	HARSTAD
Hasvik kommune	Fjellveien 6	9593	BREIVIKBOTN
Hattfjellidal kommune	O. T. Olsens vei 3 A	8690	HATTFJELLDAL
Haugesund kommune	Post boks 2160	5504	HAUGESUND
Hemne kommune	Bedrifspostkontoret Trondheimsveien 1	7200	KYRKSÆTERØRA

Kommunene			
Hemnes kommune	Sentrumveien 1	8646	KORGEN
Hemsedal kommune		3560	HEMSEDAL
Herøy kommune -	Postboks 274	6090	FOSNAVÅG
Møre og Romsdal			
Herøy kommune -		8850	HERØY
Nordland			
Hitra kommune		7240	HITRA
Hjartdal kommune		3692	SAULAND
Hjelmeland kommune		4130	HJELMELAND
Hobøl kommune		1827	HOBØL
Hof kommune	Hofslundveien 5	3090	HOF
Hol kommune		3576	HOL
Hole kommune	Hole Herredshus	3530	RØYSE
Holmestrand	Rådhusgaten 11	3080	HOLMESTRAND
kommune			
Holtålen kommune		7380	ÅLEN
Hornindal kommune	Postboks 24	6761	HORNINDAL
Horten kommune	Postboks 10	3181	Horten
Hurdal kommune		2090	HURDAL
Hurum kommune	Prestegårdaleen 4	3490	KLOKKARSTUA
Hvaler kommune	Kornmagasinet Skjærhallen	1680	SKJÆRHALLEN
Hyllestad kommune		6957	HYLLESTAD
Hægebostad	Kommunehuset	4595	TINGVATN
kommune			
Høyanger kommune	Postboks 159	6991	HØYANGER
Høylandet kommune		7977	HØYLANDET
Hå kommune	Postboks 24	4368	VARHAUG
Ibestad kommune		9450	HAMNVIK
Inderøy kommune		7670	INDERØY
Iveland kommune		4724	IVELAND
Jevnaker kommune	Postboks 70	3521	JEVNAKER
Jondal kommune		5627	JONDAL
Jølster kommune		6843	SKEI I JØLSTER
Karasjok kommune /	Raddeviessogeaidnu 4	9730	KARASJOK
Karasjoga gielda			
Karlsøy kommune		9130	HANSNES
Karmøy kommune	Rådhuset Statsråd Vinjesgate 25	4250	KOPERVIK
Kautokeino	Bredbuktnesveien 6	9520	KAUTOKEINO
kommune/			

Kommunene
Guovdageaidnu
suohkan

Klepp kommune	Postboks 25	4358	KLEPPE
Klæbu kommune	Postboks 200	7541	KLÆBU
Kongsberg kommune	Kirkegata 1	3616	KONGSBERG
Kongsvinger kommune	Fjellgata 2	2226	KONGSVINGER
Kragerø kommune	Postboks 128	3791	KRAGERØ
Kristiansand kommune	Rådhusgata 20	4604	
Kristiansund kommune	Kaibakken 2	6509	KRISTIANSUND N
Krødsherad kommune		3536	NORESUND
Kvalsund kommune	Rådhusveien 18	9620	KVALSUND
Kvam kommune	Rådhuset	5600	NORHEIMSUND
Kvinesdal kommune	Postboks 25	4490	KVINESDAL
Kvinnherad kommune	Rådhuset	5470	ROSENDAL
Kviteseid kommune		3850	KVITeseID
Kvitsøy kommune	Postboks 240	4180	KVITSØY
Kvæfjord kommune	Bygdevegen 26	9475	BORKENES
Kvænanen kommune		9161	BURFJORD
Kåfjord kommune		9146	OLDERDALEN
Landbruksdirektoratet	Postboks 8140 Dep	0033	OSLO
Lardal kommune		3275	SVARSTAD
Larvik kommune	Postboks 2020	3255	LARVIK
Lavangen kommune	Postboks 84	9358	TENNEVOLL
Lebesby kommune	Strandveien 152/154	9790	KJØLLEFJORD
Leikanger kommune	Skrivarvegen	6863	LEIKANGER
Leirfjord kommune	Leland	8890	LEIRFJORD
Leka kommune		7994	LEKA
Leksvik kommune		7120	LEKSVIK
Lenvik kommune	Postboks 602	9306	FINNSNES
Lesja kommune		2665	LESJA
Levanger kommune	Håkon den Godes gate 30	7600	
Lier kommune	Postboks 205	3401	LIER
Lierne kommune	Postboks 40	7882	NORDLI
Lillehammer kommune	Postboks 986	2626	LILLEHAMMER

Kommunene			
Lillesand kommune	Postboks 23	4791	LILLESAND
Lindesnes kommune	Postboks 183	4524	SØR-AUDNEDAL
Lindås kommune	Knarvik	5914	ISDALSTØ
Lom kommune	Midtgard	2686	LOM
Loppa kommune	Parkveien 1/3	9550	ØKSFJORD
Lund kommune	Moiveien 9	4460	MOI
Lunner kommune	Sandvegen 1	2740	ROA
Lurøy kommune		8766	LURØY
Luster kommune		6868	GAUPNE
Lyngdal kommune	Grøndokka 6	4580	LYNGDAL
Lyngen kommune	Kjosveien 8	9060	LYNGSEIDET
Lærdal kommune		6886	Lærdal
Lødingen kommune	Rådhusveien 27	8550	LØDINGEN
Lørenskog kommune	Hasselveien	1470	LØRENSKOG
Løten kommune	Kildeveien 1	2340	LØTEN
Malvik kommune	Postboks 140	7550	Hommelvik
Mandal kommune	Ytre Sandgate 25	4501	MANDAL
Marker kommune	Storgata 60	1870	ØRJE
Marnardal kommune		4534	MARNARDAL
Masfjorden kommune	Sandnes	5981	MASFJORDNES
Meland kommune	Postboks 79	5906	FREKHAUG
Meldal kommune		7336	MELDAL
Melhus kommune	Rådhusveien 3	7224	MELHUS
Meløy kommune	Postboks 214	8150	ØRNES
Meråker kommune		7530	MERÅKER
Midsund kommune		6475	MIDSUND
Midtre Gauldal kommune		7290	STØREN
Modalen kommune		5729	MODALEN
Modum kommune	Rådhusveien 1	3370	VIKERSUND
Molde kommune	Rådhusplassen 1	6413	MOLDE
Moskenes kommune	Postboks 53	8398	REINE
Moss kommune	Postboks 175	1501	MOSS
Målselv kommune	Moen	9321	Moen
Måsøy kommune	Torget 1	9690	HAVØYSUND
Namdalseid kommune		7550	HOMMELVIK
Namsos kommune	Abel Meiers gate 12	7800	NAMSOS
Namsskogan kommune	Høemensenteret	7890	NAMSSKOGAN
Nannestad kommune		2030	NANNESTAD
Narvik kommune	Postboks 64	8501	NARVIK

Kommunene			
Naustdal kommune	Postboks 43	6806	NAUSTDAL
Nedre Eiker kommune	Rådhusgata 12	3050	MJØNDALEN
Nes kommune i Akershus	Postboks 114	2151	ÅRNES
Nes kommune i Buskerud	Rukkedalsveien 46	3540	NESBYEN
Nesna kommune	Movegen 24	8700	NESNA
Nesodden kommune	Vardenbakken 99	1450	NESODDTANGEN
Nessby kommune/Unjargga gjelda	Rådhuset	9840	VARANGERBOTN
Neset kommune		6460	EIDSVÅG I ROMSDAL
Nissedal kommune		3855	TREUNGEN
Nittedal kommune	Moveien 1	1482	NITTEDAL
Nome kommune	Rådhusveija 30	3830	ULEFOSS
Nord-Aurdal kommune	Boks 143	2901	FAGERNES
Norddal kommune		6210	VALLDAL
Nord-Fron kommune	Nedregata 50	2640	VINSTRÅ
Nordkapp kommune	Rådhusgata 12	9750	HONNINGSVÅG
Nord-Odal kommune		2120	SAGSTUA
Nordre Land kommune	Postboks 173	2882	DOKKA
Nordreisa kommune	Sentrum 17	9151	STORSLETT
Nore og Uvdal kommune	Kommunehuset	3630	RØDBERG
Notodden kommune	Postboks 193	3672	NOTODDEN
Nærøy kommune		7970	KOLVEREID
Nøtterøy kommune	Postboks 250	3163	BORGHEIM
Odda kommune	Tenestetorget	5750	ODDA
Oppdal kommune	Inge Krokanns veg 2	7340	OPPDAL
Oppegård kommune	Servicetorget	1415	OPPEGÅRD
Orkdal kommune	Postboks 83	7301	ORKANGER
Os kommune i Hedmark	Rytrøa 14	2550	OS I ØSTERDALEN
Os kommune i Hordaland	Postboks 84	5201	OS
Osen kommune		7740	STEINSDALEN
Oslo kommune	Rådhuset	0032	OSLO

Kommunene			
Osterøy kommune	Administrasjon Rådhuset	5282	LONEVÅG
Overhalla kommune		7863	OVERHALLA
Porsanger kommune		9712	LAKSELV
Porsgrunn kommune	Floodsgate 6	3915	PORSGRUNN
Radøy kommune	Krossvegen 8	5936	MANGER
Rakkestad kommune	Postboks 264	1891	RAKKESTAD
Rana kommune	Rådhusplassen	8622	MO I RANA
Randaberg kommune	Postboks 40	4096	RANDABERG
Rauma kommune	Vollan 8 A	6300	ÅNDALSNES
Re kommune	Tingvoll	3175	RAMNES
Rendalen kommune	Bergset	2485	RENDALEN
Rennebu kommune	Myrveien 1	7391	RENNEBU
Rennesøy kommune	Vikevåg	4150	RENNESØY
Rindal kommune		6657	RINDAL
Ringebu kommune	Hustadgata 2	2630	RINGEBU
Ringerike kommune	Osloveien 1	3511	HØNEFOSS
Ringsaker kommune	Postboks 13	2381	BRUMUNDDAL
Rissa kommune	Rådhusveien 13	7100	RISSA
Risør kommune	Furumveien 1	4950	RISØR
Roan kommune		7180	ROAN
Rollag kommune		3626	ROLLAG
Rygge kommune	Larkollveien 9	1570	DILLING
Rælingen kommune	Bjørnholthagan 6	2008	FJERDINGBY
Rødøy kommune	Vågenge	8185	VÅGAHOLMEN
Rømskog kommune		1950	RØMSKOG
Røros kommune	Bergmannsgata 19	7374	RØROS
Røst kommune		8064	RØST
Røyken kommune	Katrineåsveien 20	3440	
Røyrvik kommune		7898	LIMINGEN
Råde kommune	Postboks 83	1641	RÅDE
Salangen kommune	postboks 77	9355	SJØVEGAN
Saltdal kommune		8250	ROGNAN
Samnanger kommune		5650	TYSSE
Sande kommune	Postboks 300	3071	SANDE I VESTFOLD
SANDE KOMMUNE		6084	LARSNES
Sandefjord kommune			
Sandnes kommune	Postboks 583	4305	SANDNES
Sandøy kommune		6487	HARØY
Sarpsborg kommune	Postboks 237	1702	SARPSBORG

Kommunene			
Sauda kommune		4201	SAUDA
Sauherad kommune		3812	AKKERHAUGEN
Sel kommune	Botten Hansens gate 9	2670	OTTA
Selbu kommune	Mebones	7580	SELBU
Selje kommune		6740	SELJE
Seljord kommune		3840	SELJORD
Sigdal kommune		3350	PRESTFOSS
Siljan kommune	Sentrumsveien 105	3748	SILJAN
Sirdal kommune	Sentralbord	4440	TONSTAD
Skaun kommune		7353	BØRSA
Skedsmo kommune	Postboks 313	2001	LILLESTRØM
Ski kommune	Postboks 310	1402	SKI
Skien kommune	Postboks 158	3701	SKIEN
Skiptvet kommune	Storveien 28	1816	SKIPTVET
Skjervøy kommune	Postboks 74	9189	SKJERVØY
Skjåk kommune		2690	SKJÅK
Skodje kommune		6260	SKODJE
Skånland kommune	Postboks 240	9439	EVENSKJER
Smøla kommune		6570	SMØLA
Snillfjord kommune	Krogstadøra	7259	SNILLFJORD
Snåsa kommune		7760	SNÅSA
Sogndal kommune	Postboks 153	6851	SOGNDAL
Sokndal kommune	Gamleveien 20	4380	HAUGE I DALANE
Sola kommune	Postboks 99	4097	SOLA
Solund kommune	Postboks 73	6921	HARDBAKKE
Songdalen kommune	Postboks 63	4685	NODELAND
Sortland kommune	Vesterålsveien 57	8400	SORTLAND
Spydeberg kommune		1820	SPYDEBERG
Stange kommune	Storgata 45	2335	STANGE
Statens kartverk	Serviceboks 15	3504	HØNEFOSS
Statens kartverk		3507	HØNEFOSS
Tinglysing			
Stavanger kommune		4005	STAVANGER
Steigen kommune		8283	LEINESFJORD
Steinkjer kommune	Kongensgate 39	7713	STEINKJER
Stjørdal kommune	Postboks 1333	7501	STJØRDAL
Stord kommune	Postboks 304	5402	STORD
Stordal kommune		6250	STORDAL
Stor-Elvdal kommune	Storgata 120	2480	KOPPANG
Storfjord kommune	Kommunehuset	9046	OTEREN
Strand kommune	Postboks 115	4126	JØRPELAND
Stranda kommune	Postboks 264	6201	STRANDA

Kommunene			
Stryn kommune	Postboks 263	6781	STRYN
Sula kommune		6030	LANGEVÅG
Suldal kommune	Eidsvegen 7	4230	SAND
Sund kommune		5371	SKOGSVÅG
Sunndal kommune	Romsdalsveien 2	6600	SUNNDALSØRA
Surnadal kommune		6650	SURNADAL
Sveio kommune		5550	SVEIO
Svelvik kommune	Åsgaten 40	3060	SVELVIK
Sykkylven kommune		6230	SYKKYLVEN
Søgne kommune	Postboks 1051	4682	SØGNE
Sømna kommune	Vik	8920	SØMNA
Søndre Land kommune		2860	HOV
Sør-Aurdal kommune		2930	BAGN
Sørfold kommune		8226	STRAUMEN
Sør-Fron kommune	Postboks 38	2648	SØR-FRON
Sør-Odal kommune	Kommunehuset	2100	SKARNES
Sørreisa kommune	Storveien 20	9310	SØRREISA
Sørum kommune	Postboks 113	1921	SØRUMSAND
Sør-Varanger kommune	Postboks 406	9915	KIRKENES
Tana kommune/Deanu gielda	Rådhusveien 3	9845	TANA
Time kommune	Postboks 38	4349	BRYNE
Tingvoll kommune		6630	TINGVOLL
Tinn kommune	Torget 1	3660	RJUKAN
Tjeldsund kommune	Rådhuset, Hov	9444	HOL I TJELDSUND
Tjøme kommune	Rødsgata 36	3145	TJØME
Tokke kommune		3880	DALEN
Tolga kommune		2540	TOLGA
Torsken kommune	Gryllefjord	9380	GRYLLEFJORD
Tranøy kommune	Rådhuset	9304	VANGSVIK
Tromsø kommune	Fredrik Langes gate 19/21	9008	TROMSØ
Trondheim kommune	Holtermanns veg 1	7004	TRONDHEIM
Trysil kommune	Storvegen 5	2420	TRYSIL
Træna kommune	Formannskapskontoret	8770	TRÆNA
Trøgstad kommune		1860	TRØGSTAD
Tvedestrand kommune	Tjennaveien 30	4900	TVEDESTRAND
Tydal kommune	Ås	7590	TYDAL

Kommunene			
Tynset kommune	Rådhuset	2500	TYNSET
Tysfjord kommune	Postboks 104	8591	KJØPSVIK
Tysnes kommune		5685	UGGDAL
Tysvær kommune	Postboks 94	5575	AKSDAL
Tønsberg kommune	Tollbodgata 22	3111	TØNSBERG
Ullensaker kommune		2050	JESSHEIM
Ullensvang herad			
Ulstein kommune	Postboks 143	6067	ULSTEINVIK
Ulvik herad		5730	ULVIK
Utsira kommune		5547	UTSIRA
Vadsø kommune	Postboks 614	9811	VADSØ
Vaksdal kommune		5722	DALEKVAM
Valle kommune		4747	VALLE
Vang kommune		2975	VANG I VALDRES
Vanylven kommune		6143	FISKÅBYGD
Vardø kommune	Kirkegata 4	9950	VARDØ
Vefsn kommune	Rådhuset	8654	MOSJØEN
Vega kommune		8980	VEGA
Vegårshei kommune	Administrasjonsbygget	4985	VEGÅRSHEI
Vennesla kommune		4700	VENNESLA
Verdal kommune	Nordgata 63	7650	VERDAL
Verran kommune		7790	MALM
Vestby kommune	Postboks 124	1541	VESTBY
Vestnes kommune	Helland	6390	VESTNES
Vestre Slidre kommune		2966	SLIDRE
Vestre Toten kommune		2831	RAUFOSS
Vestvågøy kommune	Rådhuset Storgaten 37	8370	
Vevelstad kommune		8976	VEVELSTAD
Vik kommune	Postboks 134	6891	VIK I SOGN
Vikna kommune		7900	RØRVIK
Vindafjord kommune	Sentraladministrasjon	5585	SANDEID
Vinje kommune	Vinjevegen 192	3890	VINJE
Volda kommune	Stormyra 2	6100	VOLDA
Voss kommune	Uttrågata 9	5700	VOSS
Værøy kommune	Sørland	8063	VÆRØY
Vågan kommune	Storgata 29	8305	SVOLVÆR
Vågsøy kommune	Postboks 294	6701	MÅLØY
Vågå kommune	Postboks 106	2684	VÅGÅ
Våler kommune		2436	VÅLER I SOLØR

Kommunene			
Våler kommune i Østfold		1592	VÅLER I ØSTFOLD
Øksnes kommune	Postboks 33	8439	MYRE
Ørland kommune	Postboks 401	7129	BREKSTAD
Ørskog kommune		6240	ØRSKOG
Ørsta kommune	Dalenveien 6	6150	ØRSTA
Østre Toten kommune	Postboks 24	2851	LENA
Øvre Eiker kommune	Stasjonsgata 24	3300	HOKKSUND
Øyer kommune		2636	ØYER
Øygarden kommune			
Øystre Slidre kommune	Tingvang, Bygdinvegen 1989	2490	HEGGENES
Åfjord kommune		7170	
Ål kommune	Torget 1	3570	ÅL
Ålesund kommune	Rådhuset	6025	ÅLESUND
Åmli kommune		4865	ÅMLI
Åmot kommune		2450	RENA
Årdal kommune	Statsråd Evensensveg 4	6885	ÅRDALSTANGEN
Ås kommune	Postboks 195	1431	ÅS
Åseral kommune		4540	ÅSERAL
Åsnes kommune	Rådhusgata 1	2270	FLISA